

Toruń, 12.06.2023 r.

Dr hab. Justyna Łapińska, prof. UMK
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

RECENZJA

**rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Barbary Szuper
pt. *Efekty ekonomiczne pierwszych ofert publicznych polskich spółek innowacyjnych*
napisanej pod kierunkiem naukowym
promotor dr hab. Elżbiety Bukalskiej, prof. UMCS oraz promotora pomocniczego
dra Jakuba Czerniaka, prof. UMCS
na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie**

Uwagi wstępne

Formalną podstawę opracowania niniejszej recenzji stanowi pismo Przewodniczącej Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów dr hab. Jolanty Szolno-Koguc, prof. UMCS, z dnia 25.04.2023 r., informujące o powołaniu mnie przez Radę Naukową Instytutu Ekonomii i Finansów Wydziału Ekonomicznego UMCS w Lublinie na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Barbary Szuper.

Podstawą prawną dla prowadzonego postępowania jest art. 187 ust. 1-3, art. 190 ust. 2-5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.). W myśl art. 187 „*rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej*” a jej przedmiotem jest „*oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne*”.

Mając na uwadze powyższy zapis ustawowy, przy ocenie rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Barbary Szuper uwzględniono następujące kryteria: zasadność podjętego

tematu badawczego oraz poruszanej w rozprawie problematyki, poprawność w sformułowaniu celów oraz hipotez badawczych, zaproponowaną metodykę przeprowadzonych badań, poprawność struktury pracy oraz spełnienie innych wymogów formalnych stawianych pracom doktorskim.

Ocena doboru problematyki badawczej i tematu rozprawy

Pole rozważań podjętych w ocenianej rozprawie doktorskiej wyznaczają zagadnienia związane z efektami ekonomicznymi realizowanymi przez spółki decydujące się na debiut giełdowy w drodze pierwszej oferty publicznej. Dość szczególną kategorię podmiotów rozważających upublicznienie stanowią spółki innowacyjne, które w ten sposób poszukują możliwości dalszego rozwoju. Wprowadzenie spółki do publicznego obrotu to decyzja o charakterze strategicznym, która może przynieść firmie wiele korzyści, przede wszystkim ułatwia dostęp do długoterminowego kapitału, ale również wpływa na prestiż i wzmocnienie pozytywnego wizerunku organizacji. Nie bez znaczenia są także możliwości pozyskania najlepszych, utalentowanych pracowników, którzy swoją wiedzą, umiejętnościami i zaangażowaniem mogą wesprzeć procesy rozwojowe, w szczególności te odnoszące się do kreowania kolejnych innowacji. Posiadanie potencjału innowacyjnego i jego wykorzystanie stanowi zatem główną determinantę rozwoju firm.

Działalność innowacyjna ze względu na towarzyszące jej dość duże ryzyko napotyka na trudności w zakresie finansowania, a pojawienie się firmy w obrocie publicznym daje takie możliwości. W literaturze przedmiotu brakuje kompleksowych badań odnoszących się do wpływu pierwszej oferty publicznej na wyniki ekonomiczne spółek innowacyjnych. W szczególności, jak słusznie zauważa Doktorantka (s. 173), dotyczy to spółek notowanych na polskiej giełdzie. Trafnie tym samym identyfikuje lukę poznawczą, która stanowi punkt wyjścia podjętych przez Nią rozważań. Jest to niewątpliwie zagadnienie interesujące, aktualne i ważne z poznawczego i badawczego punktu widzenia. Jednocześnie, godnym podkreślenia jest pewien pragmatyzm podejścia Doktorantki w identyfikacji interesującej Ją problematyki badawczej. Doktorantka stawia bowiem, niezwykle istotne z punktu widzenia praktyki, pytanie o efekty ekonomiczne osiągnięte przez firmy innowacyjne decydujące się na swój debiut giełdowy. Jest to niewątpliwie walorem ocenianej pracy. Dodatkowo warto podkreślić, iż Doktorantka, orientując się na efekty praktyczne (użyteczne) nie pomija szerszego kontekstu zagadnienia, lecz słusznie zakłada, że udzielenie odpowiedzi na tak postawione pytanie wymaga szerokiej podbudowy teoretycznej i właściwego postępowania badawczego, które ma doprowadzić Ją do sformułowania określonych wniosków.

Mając na uwadze powyższe spostrzeżenia, wybór problematyki i tematu badawczego należy uznać za właściwy, spełniający oczekiwania i wymogi stawiane dysertacjom doktorskim. Przedmiotem rozprawy jest istotny problem naukowy, wpisujący się w obszar dyscypliny *ekonomia i finanse*.

Cele pracy i hipotezy badawcze

Jak pisze we wstępie Doktorantka „*głównym celem przeprowadzonych badań była analiza wpływu publicznej oferty na wyniki ekonomiczne polskich przedsiębiorstw [...] prowadzących działalność innowacyjną*” (s. 12). Dążąc do realizacji celu głównego Pani mgr Katarzyna Barbara Szuper dodatkowo sformułowała cztery cele cząstkowe. Były to:

1. Identyfikacja specyfiki spółek innowacyjnych debiutujących na giełdzie.
2. Charakterystyka IPO spółek innowacyjnych.
3. Identyfikacja i ocena zmian w działalności innowacyjnej oraz zmian w sytuacji ekonomicznej spółki innowacyjnej po debiucie giełdowym.
4. Identyfikacja i ocena wpływu innowacyjności na sytuację finansową spółki.

Główny cel pracy jest ambitny, zakłada analizę wpływu publicznej oferty na wyniki ekonomiczne przedsiębiorstw. Pewną wątpliwość budzi zawarte w zapisie celu głównego sformułowanie „*analiza wpływu*”. Efektem końcowym podjętej przez Doktorantkę procedury badawczej jest w istocie ocena wpływu publicznej oferty na wyniki przedsiębiorstw, natomiast analiza, której dokonuje jest tylko etapem pośrednim, który umożliwia Jej dokonanie ostatecznej oceny. Jest to, jak sądzę, pewne przeoczenie, bowiem w celach cząstkowych (czwartym i trzecim) wyraźnie zapisano, że chodzi o ocenę, a nie tylko analizę.

Odnosząc się do celów cząstkowych należy stwierdzić, iż stanowią one integralne komponenty celu głównego, przy czym niektóre z nich mają charakter rozszerzający cel główny (np. cel czwarty), inne zaś zawężający (np. cel pierwszy i drugi). Cele cząstkowe są ogólnie poprawnie sformułowane. Jedynie cel pierwszy budzi pewne wątpliwości – tu czytelnik może mieć problem z jego zrozumieniem, a mianowicie, o jaką specyfikę spółek innowacyjnych chodzi? Lektura treści pracy zawartej w dalszych jej częściach dostarcza takiej odpowiedzi, niemniej jednak warto byłoby już na tym etapie doprecyzować, jakie cechy (aspekty oceny) spółek składają się na ową specyfikę, którą Doktorantka uwzględniła prowadząc badania. Dodatkowo warto zauważyć, iż w celu czwartym bardziej precyzyjnym zapisem byłoby sformułowanie „*ocena wpływu działalności innowacyjnej*” niż użyte przez Doktorantkę sformułowanie „*ocena wpływu innowacyjności*”. Innowacyjność jest bowiem pewnym atrybutem firmy, wynikającym z podejmowania działalności innowacyjnej.

W pracy postawiono cztery hipotezy badawcze, które charakteryzuje istotność poznawcza. Ponadto, co warto podkreślić, możliwe jest odniesienie się do ich treści w ramach przeprowadzonego w dysertacji postępowania badawczego. Z obowiązku, jaki nakłada się na recenzenta pragnę jedynie wyrazić uwagę o charakterze dyskusyjnym. Dotyczy ona sformułowania hipotezy H1 i H2. W mojej opinii hipotezy, o których mowa są zbyt rozbudowane, co już na samym początku procesu badawczego stwarza duże ryzyko braku możliwości jednoznacznej ich weryfikacji, z czym zresztą Autorka pracy mierzy się opisując wyniki swoich badań. W rozdziale piątym stwierdza: „*Otrzymane wyniki nie potwierdzają wszystkich założeń hipotezy 1...*” (s. 210). Zdecydowanie lepszym zabiegiem byłoby postawienie kilku hipotez szczegółowych, odnoszących się do poszczególnych kategorii, opisujących specyfikę przedsiębiorstw innowacyjnych debiutujących na giełdzie. W ten sposób Doktorantka uniknęłaby powyżej przytoczonych sformułowań.

Ocena zakresu rozprawy, źródeł informacji i metod badawczych

Zarysowany problem badawczy, zdefiniowany cel oraz postawione hipotezy badawcze sprawiły, że głównym przedmiotem rozważań w dysertacji stały się efekty ekonomiczne pierwszych ofert publicznych. Podmiot badań stanowiły przedsiębiorstwa innowacyjne, debiutujące na giełdzie. Zakres przestrzenny wyznaczyły granice Polski, zakres czasowy w warstwie empirycznej obejmował lata 2004-2021 (s. 173). Tak zdefiniowany zakres pracy należy uznać za prawidłowy z punktu widzenia jej celu.

W dysertacji wyraźnie wyodrębniono dwie części – teoretyczną i empiryczną. Teoretyczna część rozprawy została poprawnie przygotowana, w oparciu o przegląd właściwej literatury przedmiotu. Przywołana w rozprawie bibliografia liczy 372, dobrze dobrane, krajowe oraz zagraniczne, pozycje literaturowe (w tym są również źródła internetowe oraz akty prawne odnoszące się do omawianej w rozprawie problematyki). Wykorzystana przez Doktorantkę literatura odzwierciedla aktualny stan wiedzy w przedmiocie pracy i odpowiada standardom tego typu prac naukowych, zarówno w odniesieniu do ich selekcji, wykorzystania, jak i logiki wywodu stanowiącego podbudowę teoretyczną do części empirycznej pracy.

Realizacja celu rozprawy wymagała przeprowadzenia badań, do realizacji których Autorka wykorzystwała zróżnicowane metody badawcze, w szczególności: analizę dokumentacji (badane jednostki, instytucje publiczne: GPW, Urząd Patentowy) oraz metody ilościowe, w tym metody statystycznej analizy danych i metody ekonometryczne. W procesie badawczym Doktorantka korzystała z popularnych, programów takich jak: Gretl, IBM SPSS Statistics, Statistica. Metody, o których mowa należy ocenić jako właściwie dobrane z punktu widzenia przyjętych założeń badawczych.

Podsumowując ocenę zakresu rozprawy, źródeł informacji oraz metod badawczych można stwierdzić, że Doktorantka wykazała się dojrzałą postawą badawczą przeprowadzając badania literaturowe i empiryczne, w których należy docenić logikę wywodu, argumentację i umiejętność wyciągania wniosków.

Ocena struktury pracy i ocena merytoryczna rozprawy

Przedstawiona do recenzji dysertacja składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, dwóch załączników, spisu rysunków, tabel i wykresów oraz spisu literatury. Całość rozprawy doktorskiej, obejmująca część merytoryczną oraz uzupełniającą to 336 stron, co oznacza, iż mieści się ona w objętości zwyczajowo przyjętej dla rozpraw doktorskich.

We wstępie Pani mgr Katarzyna Barbara Szuper przedstawiła uzasadnienie wyboru analizowanej w pracy problematyki, zdefiniowała cel główny, cele cząstkowe oraz hipotezy badawcze. Dokonała również krótkiej charakterystyki poszczególnych rozdziałów pracy.

Teoretyczna część pracy to trzy rozdziały napisane na podstawie odpowiednio dobranej, bogatej literatury przedmiotu, zarówno krajowej, jak i obcojęzycznej. W rozdziale pierwszym Doktorantka zaprezentowała kluczowe, z punktu widzenia badanej problematyki, zagadnienia dotyczące innowacji i mierników wykorzystywanych do ich pomiaru. Wskazała na korzyści wynikające z wdrażania innowacji (dla gospodarki jako

całości, społeczeństwa i przedsiębiorstw), a także odniosła się do wybranych cech, którymi można opisać przedsiębiorstwa innowacyjne.

W rozdziale drugim Autorka skoncentrowała się na zagadnieniach dotyczących sposobów finansowania firm, w tym przedsiębiorstw innowacyjnych. Przeanalizowała teorie struktury kapitału oraz scharakteryzowała wybrane źródła kapitału wykorzystywanego na rozwój przedsięwzięć innowacyjnych. Rozdział ten jest dość obszerny, Autorka bardzo szczegółowo przedstawia omawiane kwestie, w moim przekonaniu zrezygnowanie z opisu niektórych, prezentowanych w tym miejscu zagadnień nie wpłynęłoby na ogólnie wysoką ocenę tej części pracy. Dotyczy to w szczególności starszych teorii struktury kapitału, które nie mają odzwierciedlenia w praktyce.

Rozważania zawarte w rozdziale trzecim dotyczą pierwszej oferty publicznej jako sposobu finansowania spółek innowacyjnych. Doktorantka przedstawiła nie tylko kluczowe zagadnienia dotyczące IPO (procedura, motywy, obowiązki spółki), ale również dokonała przeglądu dotychczasowych badań, którego celem była charakterystyka IPO spółek innowacyjnych oraz identyfikacja powiązań pomiędzy innowacyjnością a IPO, a także wskazanie efektów ekonomicznych wynikających z debiutu giełdowego. Zagadnienia te są niezwykle istotne z perspektywy problemu badawczego podjętego przez Doktorantkę.

Podsumowując część teoretyczną pracy, należy stwierdzić, iż Autorka trafnie dokonała wyboru prezentowanych w rozdziałach teoretycznych treści, ukazując tym samym swoje dobre przygotowanie teoretyczne do prowadzenia badań w wybranym temacie. Pewien niedosyt może wiązać się jedynie z nieco nazbyt opisowym (prezentującym osiągnięcia innych autorów), charakterem tej części. Prezentacja własnego stanowiska i szerszego, autorskiego komentarza prezentowanych w pracy podejść i koncepcji niewątpliwie wzbogaciłaby część teoretyczną. Brakuje w szczególności ustosunkowania się Doktorantki do kwestii innowacyjności i wyraźnego wskazania, co Autorka rozumie pod tym pojęciem i w efekcie, jaką definicję przyjmuje za podstawę swoich rozważań. Na usprawiedliwienie Autorki warto dodać, iż w części empirycznej pracy czytelnik jest w stanie doszukać się odpowiedzi na tak postawione pytania. Dowiadyuje się, iż innowacyjność będzie rozumiana wąsko, głównie z powodów pragmatycznych, związanych z brakiem możliwości pozyskania wiarygodnych danych dotyczących działalności innowacyjnej przedsiębiorstw.

Za najbardziej wartościową część pracy, z punktu widzenia postawionego celu badawczego, należy uznać część empiryczną, odznaczającą się największym wkładem własnym Doktorantki. Część empiryczną recenzowanej rozprawy stanowią rozdziały czwarty, piąty oraz szósty.

W rozdziale czwartym Pani mgr Katarzyna Barbara Szuper zaprezentowała metodykę przeprowadzonych badań. Ponownie przytoczyła główny problem badawczy oraz cele i hipotezy badawcze. Doktorantka w sposób właściwy i bardzo dokładny opisała całą procedurę badawczą, w tym zakres badań, wybór próby badawczej oraz zastosowane metody badawcze, wskazując jednocześnie na możliwe ich ograniczenia, co bardzo dobrze świadczy o Jej dojrzałości naukowo-badawczej. Wśród drobnych uwag o charakterze polemicznym, dotyczących tej części warto wskazać na kwestie oceny poziomu innowacyjności. Doktorantka zauważa w pracy, że innym sposobem oceny innowacyjności mogłoby być badanie ankietowe z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety, jednocześnie

wyraża przypuszczenie, że „...część ankietowanych może mylnie uważać, iż wykorzystuje nowoczesne rozwiązania, z drugiej strony niektórzy mogą nie mieć tej świadomości, choć w rzeczywistości rozwiązania takie stosują” (s. 172). Warto zwrócić uwagę, że w tej wypowiedzi Autorka dokonuje nieuzasadnionej projekcji sądów i myśli potencjalnych respondentów, ponadto pisze ogólnie o nowoczesnych rozwiązaniach, a nie innowacyjności podmiotów, które ewentualne badanie ankietowe miałyby ocenić. Dalej wskazuje, iż ankietę (precyzyjnie powinno być: wyniki badania ankietowego) obarczona byłaby dużą dozą subiektywizmu. Stawiam zatem pytanie: jak można ograniczyć subiektywizm w ocenie innowacyjności przedsiębiorstw, zakładając, że do jej oceny wykorzystuje się metodę badań ankietowych i narzędzie pomiarowe w postaci kwestionariusza ankiety oraz dodatkowo, jakie inne metody badawcze, oprócz już wymienionych w pracy, można wykorzystać do oceny tego, czy firma jest innowacyjna czy też nie?

W kontekście dyskusji na temat wyboru metody oceny innowacyjności, warto wyraźnie zaznaczyć, że wybrana przez Doktorantkę metoda oceny, na podstawie posiadanych przez firmę patentów, jest ogólnie poprawna, natomiast należy zwrócić uwagę, że w niektórych rodzajach działalności patenty nie występują lub firmy świadomie nie patentują swoich innowacyjnych rozwiązań i nie jest to kwestia tylko kosztów.

W dwóch kolejnych rozdziałach empirycznych – piątym oraz szóstym, Doktorantka podejmuje próbę weryfikacji postawionych hipotez. Wykorzystuje w tym celu metody statystyczne i ekonometryczne. Przeprowadza wiele testów statystycznych oraz buduje szereg modeli ekonometrycznych. W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że w zapisach postaci modeli Doktorantka wykorzystuje symbol x dla oznaczenia parametrów strukturalnych, co może czytelnika wprowadzać w błąd, zwykle bowiem x oznaczają zmienne niezależne, natomiast parametry strukturalne oznacza się najczęściej symbolem α . Jest to jednak drobna uwaga, nie wpływająca znacząco na ostateczny wynik podjętego przez Doktorantkę wysiłku badawczego.

Na podstawie skonstruowanych i oszacowanych modeli Autorka dokonuje wnioskowania. Uwagę zwraca ich bardzo duża liczba (łącznie 182 modele). Świadczy to niewątpliwie o niezwyklej pracowitości Doktorantki. Wprawdzie większość z oszacowanych modeli nie posiada zadowalających parametrów przesądzających o ich dobroci, niemniej jednak Autorka, prezentując również i takie modele (tzw. słabe), pokazuje rzeczywistą ścieżkę dochodzenia do prawdy w nauce, co niewątpliwie wskazuje na Jej dojrzałość naukowo-badawczą.

W tej części pracy Autorka mierzy się także z problemem, który wynika ze zbyt rozbudowanego sformułowania hipotez badawczych (H1 i H2). W konsekwencji nie zawsze jest w stanie jednoznacznie zweryfikować hipotezę badawczą (o czym była już mowa w pierwszej części recenzji – „otrzymane wyniki nie potwierdzają wszystkich założeń hipotezy 1” s. 210). Ponadto, formułując ostateczne wnioski odnośnie do hipotez, stosuje pewne uproszczenia, np. odnosząc się do hipotezy H3 pisze: „hipoteza została potwierdzona” (np.: s. 226, s. 248). Należy pamiętać o precyzyjnej interpretacji – zweryfikowaną hipotezę można bowiem odrzucić lub stwierdzić, że nie ma podstaw do jej odrzucenia (przy przejętym poziomie istotności). Dodatkowo, warto również zauważyć, że oceniając poszczególne modele Doktorantka wielokrotnie stwierdza: „dopasowanie zmiennych do modelu należy ocenić jako niskie/słabe” (np.: s. 230, s. 240). Takie sformułowanie nie jest właściwe,

zmienne bowiem nie mają być dopasowane do modelu, tylko model ma być dopasowany do danych empirycznych, tak aby skonstruowany model mógł jak najlepiej objaśniać badane zjawisko. W ocenie modeli pojawiają się także mało precyzyjne sformułowania, takie jak: „*model jest/nie jest statystycznie istotny*” (np. s. 276, 277, 280), podczas gdy o statystycznej istotności możemy mówić raczej w odniesieniu do poszczególnych parametrów strukturalnych, a dopiero dalsze wnioskowanie dotyczy istotności wpływu poszczególnych zmiennych objaśniających na zmienną objaśnianą. Warto w tym miejscu zauważyć, że można badać istotność poszczególnych parametrów strukturalnych (test t-Studenta) lub łączną istotność parametrów strukturalnych (test F; H0: wszystkie parametry są statystycznie nieistotne vs H1: przynajmniej jeden jest statystycznie istotny).

W części empirycznej Doktorantka konstruuje również modele logitowe, w których zmienną endogeniczną jest innowacyjność. Autorka słusznie stwierdza, że są one właściwe w przypadku zmiennej binarnej. Brakuje jednak interpretacji charakterystycznej dla modeli logitowych. Warto zauważyć, iż w tego typu modelach w interpretacji posługujemy się najczęściej tzw. ilorazem szans oraz miarą dopasowania modelu pseudo-R² McFaddena, o czym Doktorantka nie wspomina. Stawiam zatem kolejne pytanie, tym razem dotyczące modeli logitowych: Jaka miara dopasowania została wykorzystana przez Doktorantkę, czy był to pseudo-R² McFaddena, czy może inna (R² Cragga-Uhlera, Nagelkerke, Coxa-Snella) oraz jak w tym kontekście Autorka ocenia jakość skonstruowanych i oszacowanych przez siebie modeli logitowych?

Podsumowując, pomimo wyżej wskazanych uwag, część empiryczną recenzowanej dysertacji oceniam pozytywnie. Doktorantka przedstawiając wyniki własnych badań skonfrontowała je z wynikami innych badaczy, podejmując dyskusję naukową. Jest to z pewnością istotny walor tej części rozprawy, bowiem w pracach naukowych nierzadko zdarza się jedynie prezentacja wyników badań z pominięciem dyskusji i odniesień do osiągnięć innych autorów. Stwierdzam zatem, że wyniki badań zaprezentowane przez Doktorantkę w rozdziałach piątym i szóstym posiadają istotną wartość poznawczą, jednocześnie pozwalają uznać, że cel dysertacji został zrealizowany.

Pozytywnie należy ocenić także ostatni fragment rozprawy doktorskiej, jakim jest zakończenie. Autorka zawarła w nim syntetyczne podsumowanie wniosków płynących z przeprowadzonych badań oraz odniosła się do założonych celów pracy, jak i weryfikacji postawionych hipotez. W zakończeniu Doktorantka nie wskazała wprost kierunków dalszych badań, w związku z tym formułuję następane pytanie: Jakie są perspektywiczne kierunki kolejnych badań w temacie efektów ekonomicznych pierwszych ofert publicznych?

Ocena strony formalnej rozprawy

Od strony formalnej rozprawa jest przygotowana poprawnie. Tekst napisany jest bardzo dobrym językiem, zrozumiałym dla szerszego grona odbiorców. W rozważaniach Doktorantka zachowuje logiczny ciąg wywodów, wykazując się umiejętnością prezentacji interesujących ją zjawisk oraz ogólną poprawnością w odniesieniu do interpretacji przedstawianych zagadnień. Percepcję treści ułatwiają tabele, wykresy i rysunki, które są przygotowane z najwyższą starannością. W pracy występują pewne powtórzenia tekstu

(np. kilkakrotnie Doktorantka opisuje współczynnik korelacji rang Spearmana, na stronach: 212, 226, 253, 258, 271) oraz drobne błędy interpunkcyjne i językowe (np. wielokrotne posługiwanie się popularną, w języku potocznym, formą 'odnośnie...' zamiast formą uznawaną przez językoznawców za właściwą 'odnośnie do...'), jednak nie wpływają one znacząco na bardzo pozytywny odbiór prezentowanych treści merytorycznych.

Konkluzja

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgr Katarzyny Barbary Szuper w pełni zasługuje na pozytywną ocenę. Decydują o tym w szczególności:

- podjęcie ważnego i słabo rozpoznanego problemu naukowego,
- aktualność oraz duże znaczenie teoretyczne i praktyczne podjętego tematu,
- sprawne połączenie kilku wątków teoretycznych i właściwe zaprojektowanie i przeprowadzenie badań,
- znaczący wkład teoretyczny w zakresie poszerzania wiedzy dotyczącej efektów ekonomicznych pierwszych ofert publicznych w odniesieniu do przedsiębiorstw innowacyjnych,
- walory praktyczne uzyskanych wyników.

Dokonując oceny całości pracy, pragnę jednoznacznie wyrazić opinię, iż stanowi ona oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a Doktorantka wykazała się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie *ekonomia i finanse*, przygotowaniem warsztatowym oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Biorąc pod uwagę przyjęte kryteria oceny stwierdzam, iż rozprawa doktorska mgr Katarzyny Barbary Szuper pt. *Ekonomiczne efekty pierwszych ofert publicznych polskich spółek innowacyjnych*, napisana pod kierunkiem naukowym dr hab. Elżbiety Bukalskiej, prof. UMCS i dra Jakuba Czerniaka, prof. UMCS, spełnia warunki określone w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.). W związku z powyższym wnioskuję do Rady Naukowej Instytutu Ekonomii i Finansów Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie mgr Katarzyny Barbary Szuper do publicznej obrony.

Justyna Kosińska